

Kodanikuühiskond (keskkonnaorganisatsioonid) – infoklipp

Definitsioon: Kodanikuühiskond ehk tsiviilühiskond on avaliku elu valdkond, mis eristub avalikust sektorist, mis koosneb riigist ja valitsemisest ning erasektorist ehk tulundussektorist. Kodanikuühiskonna moodustavad kodanike algatusel ning seaduste raames loodud vabatahtlikud organisatsioonid, ühendused ja liikumised. Kõigi kodanike osalemine (hoolimata nende rahakoti suurusest ja poliitilisest seisusest) on oodatud. Kui ei saa rahaliselt toetada, saab tegudega ja vastupidi.

Eesmärgid: Ühiskonnas on palju probleeme, mida on raske parandada ainuüksi avalikus- või tulundussektoris. Lisaks sellele ei pruugi nendes sektorites tegutsevad inimesed kõikidest probleemidest üldse nii teadlikud olla kui mingisuguse grupi esindajad ühiskonnas. See kõik loob aluse kodanikuühiskonna aktiivseks tegutsemiseks.

Ajalugu: Ajaloos on olnud mitmeid väga edukaid kodanikuühiskonna näiteid. Unustame kergelt milline oli naiste olukord enamikes lääneriikides vaid 50-60 aastat tagasi. Feministlikud rühmitused muutsid 20ndal sajandil naiste olukorda ühiskonnas, riigis, kodus ja tööl oluliselt. Võimalik, et ilma kodanike poolt algatatud rühmitusteta poleks sellist kiiret ja vajalikku muutust tulnud.

Keskkonnakaitse on vaid üks näide globaalsest liikumisest, mis on palju jõudu saanud kodanikuühiskonnast. Suur osa keskkonnakaitsest käib rohujuure tasandil. Inimesed näevad end ümbritsevas maailmas probleeme ning organiseeruvad, et neid lahendada. 1962. aastal avaldas Rachel Carson raamatu „Vaikne kevad“, mis rääkis DDT kasutamise ohtudest. Selle raamatu mõju on tunda tänaseni kuna pani suure hulga inimesi mõtlema saastamise tagajärgedele. Sellest ajendatult tekkisid ka valitsusvälised organisatsioonid nagu Greenpeace ja Maakera sõbrad, mis ühendavad tuhandeid vabatahtlike üle kogu maailma.

Eesti: Eesti üks eredamaid kodanikuühiskonna näiteid on kampaania „Teeme ära 2008“, mis korraldati aastal 2008 Rainer Nõlvak, Toomas Trapido, Kadri Allikmäe, Henri Laupmaa ja mitmete teiste vabatahtlike poolt. Eesmärgiks oli koristada maha visatud prügi Eesti metsadest ja avalikest kohtadest. Kampaaniast võtsid osa ligikaudu 50 000 inimest ning rohkem kui 10 000 tonni prügi sai metsadest eemaldatud vaid 5 tunniga ning vähem kui 500 000 euro eest. Arvatakse, et ilma „Teeme ära“ kampaaniata oleks sarnane asi riigil võtnud 3 aastat ja 22.5 miljonit eurot.